

Amerikaanse rode eekhoorn, een veel geziene exoot

Koen van Veen, Zoogdiervereniging

Uitheimse eekhoorns worden relatief veel gehouden door particulieren. Dit keer willen wij nogmaals aandacht schenken aan de Amerikaanse rode eekhoorn oftewel Hudson's eekhoorn (*Tamiasciurus hudsonicus*). In 2014 werd deze soort al onder de aandacht gebracht in Kijk op Exoten. Anno 2022 is het nog steeds een soort die, in vergelijking met andere exotische eekhoorns, relatief vaak wordt gezien in het wild (figuur 1). De soort staat niet op de Unielijst maar vormt potentieel wel een bedreiging voor onze inheemse eekhoorn. Hoe staat het nu met de soort en wat zijn de recente ontwikkelingen?

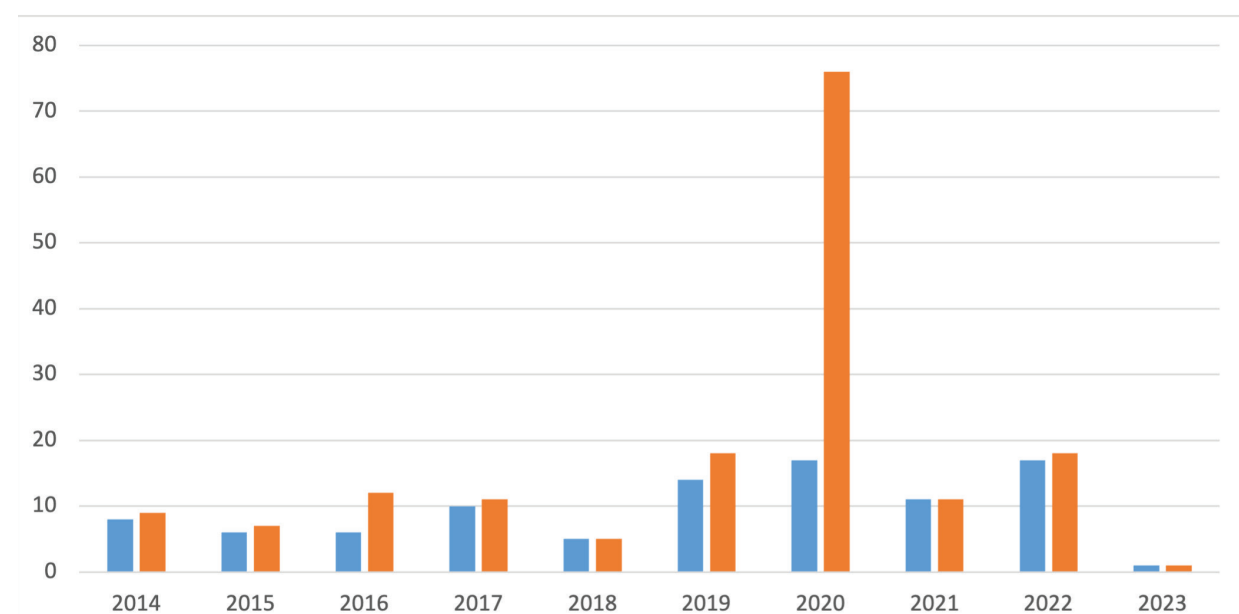
Waarnemingen in Nederland en risico's

In 2008 werd op basis van een risicoanalyse vastgesteld dat Nederland beschikt over geschikt habitat en een gunstig klimaat voor vestiging van deze oorspronkelijk Noord-Amerikaanse en Canadese soort. De verwachting was dat het een kwestie van tijd zou zijn, voordat vestiging in het wild binnen Nederland zou optreden. In 2019 kwam dit scenario dichterbij, toen een zogend vrouwtje in het Kralingse bos werd aangetroffen. Succesvolle voortplanting werd hier niet vastgesteld.

Ook verspreid over het Friese Gaasterland bleken toen al enkele jaren Amerikaanse rode eekhoorns te zitten. Uit gesprekken met bewoners werd duidelijk dat er hier al eerder sprake was van voortplanting. In 2012 werd een nest met jonge Amerikaanse rode eekhoorns aangetroffen onder een dak op een vakantiepark in Oudemeerdum. Daarnaast werd nog een ander nest in een houtstapel gemeld. Op basis van het aantal gemelde eekhoorns in de periode na deze pogingen tot voortplanting, werd echter aangenomen dat de voortplanting niet succesvol is geweest. Er heeft zich in deze omgeving geen populatie weten te vestigen.

Het aantal waarnemingen van Amerikaanse rode eekhoorn lijkt de afgelopen jaren te zijn gestabiliseerd. De meeste komen uit de Randstad. De meeste waarnemingen betreffen één enkel dier. Meestal worden op de betreffende locaties geen vervolgmeldingen meer gedaan. Wat er met deze dieren gebeurt is meestal onduidelijk. Als er echter meerdere dieren op één locatie aanwezig zijn, is vestiging – gezien de bekende pogingen tot voortplanting – een reëel risico. Dat kan een bedreiging vormen voor onze inheemse Europese rode eekhoorn, via concurrentie en/of ziekteoverdracht.

Amerikaanse rode eekhoorn.
(Foto: Hennie Blomsma)

Figuur 1: Het aantal waarnemingen (oranje) en aantal individuele hectarehokken met minimaal één waarneming (blauw) van Amerikaanse rode eekhoorn in Nederland per jaar (1 januari 2014 tot 1 februari 2023). De piek aan waarnemingen in 2020 is hoofdzakelijk te danken aan terugmeldingen van één dier uit Almere. (Bron: NDFF, 2023)

Exotische eekhoorns verboden door de Positieflijst

In 2015 leek aan het particulier houden van deze soort door de invoering van de Hobby- en Huisdierenlijst (de zogenaamde Positieflijst) een einde te komen. Door deze lijst mocht geen enkele uitheimse eekhoorn meer gehouden worden. Deze Positieflijst werd echter in 2017 nietig verklaard, waardoor het houden en verhandelen van deze dieren weer mogelijk werd. In juli 2022 is de nieuwe Positieflijst gepresenteerd, die begin 2024 van kracht zal worden. Door deze lijst mogen opnieuw geen uitheimse eekhoorns meer als huisdier gehouden worden.

Er komt wel een overgangsregeling voor mensen die op 1 januari 2024 een verboden eekhoorn of andere soort bezitten die niet op deze lijst staat. Mensen mogen deze dieren dan houden tot ze dood gaan, maar ze mogen niet tot voortplanting komen. Ondank deze overgangsregeling vreest de Zoogdiervereniging voor meer waarnemingen van soorten buiten gevangenschap, mogelijk als gevolg van loslatingen.

Verder lezen

Dijkstra, V. & J. Dekker, 2008. Risico-assessment uitheimse eekhoorns. VZZ-rapport 2008.10.

Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem. Link: [klik hier](#)

Koopmans, M. & E. van Norren, 2020. Advies over Amerikaanse rode eekhoorn in Gaasterland.

Rapport 2020.17. Zoogdiervereniging, Nijmegen. Link: [klik hier](#)

